

ACADEMIA DE STUDII ECONOMICE DIN BUCUREȘTI

Consiliul pentru Studii Universitare de Doctorat

Școala Doctorală Cibernetică și Statistică Economică

**TEZĂ DE DOCTORAT
- REZUMAT -**

**PROPORȚII ȘI CORELAȚII MACROECONOMICE:
INFLUENȚA ASUPRA CREȘTERII ECONOMICE. FORȚA
DE MUNCĂ ȘI CREȘTEREA ECONOMICĂ**

Dana Luiza Grigorescu

Conducător de doctorat: Prof. univ. dr. Constantin Mitruț

București, 2024

CUPRINS

I. CONCEPTUL DE POTENȚIAL ECONOMIC ȘI UTILIZAREA INDICATORILOR MACROECONOMICI ÎN ANALIZA POPULAȚIEI ȘI RESURSELOR DE MUNCĂ

.....	3
1.1. Principalele aspecte teoretice privind potențialul economic și indicatorii macroeconomici	3
1.2. Indicatorii numărului populației	6
1.3. Indicatorii structurii populației	11
1.4. Indicatorii mișcării populației	15
1.5. Indicatorii resurselor de muncă	21
1.6. Tabloul general al forței de muncă în România	22
1.6.1. Populația activă	23
1.6.2. Populația ocupată	24
1.6.3. Șomajul	26
1.7. Indicatorii eficienței utilizării forței de muncă	27

II. ANALIZA LEGĂTURII DINTRE UNELE AGREGATE MACROECONOMICE..37

2.1. Model econometric de studiu al legăturii dintre evoluția numărului de șomeri și Produsul Intern Brut	37
2.2. Model econometric de analiză a legăturii dintre Produsul Intern Brut și consumul final	57

III. CONȚINUTUL ECONOMIC-SOCIAL AL INDICATORILOR UTILIZAȚI ÎN ANALIZA PROPORȚIILOR ȘI CORELAȚIILOR MACROECONOMICE

3.1. Principalele aspecte teoretice privind indicatorii utilizați în analiza proporțiilor și corelațiilor macroeconomice	61
3.2. Studiul relației existente între Produsul Intern Brut și export	69
3.3. Studiul relației existente între Produsul Intern Brut și import	72
3.4. Studiul relației existente între Produsul Intern Brut și exportul net	76
3.5. Modele utilizate în analiza producției și consumului	79
3.5.1. Abordări introductive	79
3.5.2. Repere privind modelele de producție și consum	80
3.6. Model econometric utilizat în analiza Produsul Intern Brut	86

3.6.1. Aspecte teoretice privind legătura existentă între Produsul Intern Brut și populația ocupată	86
3.6.2. Utilizarea modelului de regresie în analiza legăturii dintre Produsul Intern Brut și populația ocupată (forța de muncă)	89

IV. UTILIZAREA METODELOR STATISTICO-ECONOMETRICE ÎN ANALIZAREA RESURSELOR DE MUNCĂ DIN ROMÂNIA ÎN PROCESUL DE DEZVOLTARE DURABILĂ

4.1. Principalele aspecte teoretice privind analiza resurselor de muncă	96
4.2. Analiza structurii și distribuției angajaților din România	100
4.3. Impactul tranziției digitale și rolul reprezentării angajaților	115
4.3.1. Înțelegerea digitalizării la locul de muncă: impactul schimbărilor tehnologice asupra angajaților	116
4.3.2. Înțelegerea ecologizării economiei: schimbări structurale și schimbări la locul de muncă	121
4.3.3. Impactul tranziției duale asupra femeilor și grupurilor vulnerabile	123
4.3.4. Potențialul de implicare a angajaților în adoptarea tehnologiei în contextul tranziției duble	127
4.4. Model de analiză a evoluției veniturilor și cheltuielilor populației	137
4.5. Analiza corelațiilor de bază ale creșterii economice utilizând modelul de regresie.	144
4.5.1 Principalele aspecte teoretice privind folosirea acestui model	144
4.5.2 Utilizarea modelului de regresie liniară simplă	145
4.6. Studiul legăturii dintre Produsul Intern Brut și inflație	154

V. TENDINȚE RECENTE ȘI AȘTEPTATE ÎN UTILIZAREA TELEMUNCII ȘI A MUNCII BAZATE PE TEHNOLOGIA INFORMAȚIEI ȘI COMUNICAȚIILOR ÎN ȚĂRILE UE

5.1. Scurtă prezentare a conceptului de telemuncă și muncă bazată pe tehnologia informației și comunicațiilor	159
5.2. Utilizarea telemuncă și muncă bazată pe tehnologia informației și comunicațiilor înainte de pandemia Covid-19	160
5.2.1. Evoluția muncii la distanță înainte de pandemia Covid-19	162

5.2.2. Telemuncă și muncă bazată pe tehnologia informației și comunicațiilor și caracteristicile angajaților înainte de pandemia Covid-19	165
5.3. Extinderea utilizării telemuncii și muncii bazate pe tehnologia informației și comunicațiilor în perioada pandemiei de Covid-19	167
5.4. Evoluția viitoare așteptată a telemuncii și muncii bazate pe tehnologia informației și comunicațiilor	174
5.5. Efectele potențiale ale telemuncii și muncii bazate pe tehnologia informației și comunicațiilor asupra angajaților, angajatorului și societății	177
5.5.1. Impactul și provocările telemuncii și muncii bazate pe tehnologia informației și comunicațiilor pentru angajați	177
5.5.2. Impactul asupra sănătății și siguranței mintale și fizice a angajaților din telemuncă și muncă bazată pe tehnologia informației și comunicațiilor	184
5.6. Impactul și provocările telemuncii și muncii bazate pe tehnologia informației și comunicațiilor pentru angajatori	188
5.6.1. Cultura de management și sisteme de supraveghere/monitorizare	188
5.6.2. Efectele muncii la distanță asupra productivității și reducerii costurilor	193

Cuvinte cheie: Produs Intern Brut, corelație, proporție, șomaj, inflație, creștere economică, populație ocupată, productivitatea muncii, digitalizare, telemuncă

SINTEZA TEZEI DE DOCTORAT

La baza alegerii temei acestei cercetări a stat constatarea potrivit căreia, în stadiul actual de dezvoltare a economiei naționale, care are ca trăsătură dezvoltarea continuă a activităților desfășurate de către agenții economici, forța de muncă are un rol esențial în creșterea economică. În acest context, analiza resurselor de muncă din România și identificarea oportunităților și a riscurilor pe care acestea le ridică reprezintă o temă actuală, ceea ce m-a determinat să îmi îndrept atenția spre acest domeniu de activitate.

Lucrarea reprezintă un ansamblu omogen de elemente teoretice și practice cu privire la posibilitățile efective de utilizare a instrumentarului statistico – econometric în analiza economiei naționale, în general și a pieței forței de muncă, în mod special. În cadrul cercetării, am urmărit să demonstrez însemnătatea aplicării modelelor statistico-econometrice și matematice în studiul resurselor de muncă, cu accent asupra oportunităților pe care un astfel de sistem de indicatori le oferă pentru realizarea de analize complexe și pertinente. Pentru a evidenția rolul utilizării unor modele econometrice, am făcut referire o serie de concepte, metode și modele caracteristice unor științe, precum statistica, macroeconomia și econometria, prezentând, în acest mod, o bază teoretică amplă, în vederea demersului de cercetare.

Teza de doctorat cu titlul „*Proporții și corelații macroeconomice: Influența asupra creșterii economice. Forța de muncă și creșterea economică*” este structurată pe cinci mari capitole care îmbină prezentarea teoretică a noțiunilor, metodelor și modelelor statistico – econometrice, preluate din literatura de specialitate națională și internațională și prelucrate în vederea asigurării unei compatibilități cât mai ridicate cu tema de cercetare aleasă, cu analiza concretă a corelațiilor dintre diferite agregate macroeconomice din România. La acestea se adaugă o introducere care oferă cititorului elementele generale care permit o mai bună înțelegere a tezei de doctorat în ansamblul său, precum și un capitol de concluzii în care sunt prezentate principalele elemente teoretice și practice care au rezultat în urma cercetării efectuate. Structura tezei de doctorat este următoarea:

- Introducere
- Capitolul I – Conceptul de potențial economic și utilizarea indicatorilor macroeconomici în analiza populației și resurselor de muncă
- Capitolul II – Analiza legăturii dintre unele agregate macroeconomice

- Capitolul III – Conținutul economico-social al indicatorilor utilizați în analiza proporțiilor și corelațiilor macroeconomice
- Capitolul IV – Utilizarea metodelor statistico-econometrice în analizarea resurselor de muncă din România în procesul de dezvoltare durabilă
- Capitolul V – Tendințe recente și așteptate în utilizarea telemuncii și a muncii bazate pe tehnologia informației și comunicațiilor în țările UE
- Concluzii

În primul capitol al tezei de doctorat sunt prezentați principalii indicatorii macroenomici utilizați în analiza structurii și mișcării populației, analiza structurii resurselor de muncă, precum și în analiza eficienței utilizării forței de muncă. Totodată, este elaborat tabloul general al forței de muncă din România, evidențiind datele actuale înregistrate cu privire populația totală a țării, populația activă, populația ocupată, precum și distribuția acesteia, numărul de șomeri sau productivitatea muncii.

În al doilea capitol al tezei de doctorat este analizată legătura dintre unele agregate macroeconomice, respectiv numărul de șomeri, consumul final și produsul intern brut, scop în care a fost utilizat instrumentarul statistico-econometric, datele fiind prezentate sub formă tabelară sau reprezentări grafice.

În capitolul trei al tezei de doctorat este analizat conținutul economico-social al indicatorilor utilizați în analiza proporțiilor și corelațiilor macroeconomice, având obiectiv identificarea legăturii și intensității dintre Produsul Intern Brut, pe de o parte și export, import, export net, populație ocupată, pe de altă parte.

În capitolul patru al tezei, folosind metodele statistico-econometrice, sunt analizate resursele de muncă din România în procesul de dezvoltare durabilă, insistând asupra impactului digitalizării asupra angajaților și asupra relațiilor de muncă, precum și asupra înțelegerii ecologizării economiei.

În al cincilea capitol al tezei sunt prezentate tendințele recente și așteptate în utilizarea telemuncii și a muncii bazate pe tehnologia informației și comunicațiilor în țările Uniunii Europene, fiind elaborate analize detaliate aferente perioadei dinainte și în timpul pandemiei de Covid-19.

În încheierea lucrării, am formulat o serie de concluzii cu privire la factorii de influență asupra creșterii economice, în condițiile specifice actualei perioade pe care o traversează România.

În elaborarea acestei teze de doctorat, am utilizat un număr important de referințe bibliografice din literatura de specialitate națională și internațională, mai ales articole publicate în reviste cotate Clarivate Analytics sau indexate în baze de date internaționale.

Referitor la diseminarea rezultatelor cercetării, menționez că o parte din rezultatele activității desfășurate în cadrul programului de pregătire doctorală și, în mod special, din cercetarea aferentă acestei lucrări au fost publicate sub formă de articole în reviste de specialitate indexate în baze de date internaționale (76 de articole). Totodată, ca rezultat al cercetării științifice în domeniu, am prezentat o serie de lucrări în cadrul unor conferințe științifice internaționale, desfășurate în țară sau în străinătate, organizate de către instituții de învățământ superior, fiind incluse în volumele manifestărilor științifice respective, precum și în cadrul Seminarului Științific Național de Statistică „Octav Onicescu”, organizat de Societatea Română de Statistică (32 de comunicări științifice).